

Miljø 2015 konferanse, 15. – 16. februar 2011

Jeg gikk en tur på stien – hva søkte jeg der?

Prosjektnummer: 184126

LAND: Testing and adapting recreational planning systems to urban woodlands

Prosjektleder: Vegard Gundersen

Norsk institutt for naturforskning

Fakkeldgården, 2624 Lillehammer

vegard.gundersen@nina.no

Sammendrag

Svaret er ”skogens ro”. Man må også ha stillhet for å høre gjøken oppi lia. Det er i gjentatte undersøkelser vist at skogens stillhet og ro er blant de aller viktigste motivasjonsfaktorer for å gå tur i skogen. For folk søker ett eller annet når de er på tur. Stillhet og ro er en faktor som gjelder de aller fleste besøkende, uavhengig av hva de gjør der. Om man går tur, fisker, jakter, sykler, løper eller klatrer ønsker man stillhet og ro. Men det er også andre faktorer som må være på plass for at man skal ha en god tur og opplevelse. For mange handler dette i stor grad hvordan skogen og landskapet ser ut, både fra naturens side og det som er formet av menneskene. En annen viktig faktor som påvirker opplevelsen er om vi møter andre mennesker på turen; hvor mange de er og hva de gjør der. Andre besøkende kan virke både positivt og negativt på opplevelsen. I hvilken grad skogsområdet er tilrettelagt med veier, stier og informasjon er også en viktig faktor for bruk og opplevelse. Kombinasjoner av disse tre faktorene, det fysiske landskapet, andre besøkende og tilrettelegging, kan tilsammen gi et helhetlig bilde av friluftstilbudet i et område. Det er videre vanlig å ordne dette tilbudet langs en gradient som spenner fra urørte naturområder med lite tilrettelegging og få besøkende, til mer urbane områder med sterk tilrettelegging og mange besøkende. Dette spekteret av ønsker og behov deles ofte inn i ulike rekreasjonsklasser, gjerne 5-7 klasser, som landskapet inndeles i. Foredraget viser noe av kunnskapsgrunnlaget og teoriene bak en slik ekspertbasert plantilnærming og diskuterer fordeler og ulemper med utgangspunkt i data innsamlet i prosjektet. Utfordringen er at planlegging og forvaltning av bynære skogområder evner å fange opp det lokalt særegne, enten dette er knyttet til landskapet, brukerens behov eller en forvaltningstradisjon. Det er også viktig at planleggingen er fleksibel nok til å fange opp eventuelle endringer i landskapet og samfunnet. Intervjuundersøkelser viser at de besøkende har et bredt sett med verdier og motiver for å bruke skogområdene. Ønske om å oppleve skogens stillhet og ro ser ikke ut til å tape terreng når det gjelder hva folk ønsker å oppleve, men det må være noe mer knyttet til det å fylle hele spekteret av opplevelser blant de besøkende. Også de som ikke bruker skogene må tas med i planleggingen. Et foreløpig hovedresultat fra prosjektet er at planlegging og utforming av bynære skoger i større grad må arealdifferensieres for å fange opp hele spekteret av de besøkende. I tillegg er det en forutsetning at planene er lokalt forankret i forhold til de som eier, bruker eller forvalter områdene.